

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

Nr. înreg:30-DCAJ

Data:01.06.2016

DIRECTII DE PERFECTIONARE A ORGANIZĂRII ACTIVITĂȚII DE ACORDARE A ASISTENȚEI JUDICIARE LA NIVELUL DEPARTAMENTULUI DE COORDONARE A ASISTENȚEI JUDICIARE A U.N.B.R.

A. CADRUL LEGAL AL ACTIVITĂȚII DE COORDONARE A ACORDĂRII ASISTENȚEI JUDICIARE LA NIVELUL U.N.B.R.

Potrivit art. 76, alin. (1) din Legea 51/1995 - „În cadrul U.N.B.R. se organizează Departamentul de coordonare a asistenței judiciare, organ cu activitate permanentă, coordonat de un vicepreședinte al U.N.B.R. Structura organizatorică a acestui departament se stabilește prin decizie a Comisiei permanente a U.N.B.R.”

Potrivit art. 77, din Legea 51/1995 - „, Departamentul de coordonare a asistenței judiciare exercită, în principal, următoarele atribuții:

- a) desfășoară conducerea metodologică a activității de acordare a asistenței judiciare;
- b) elaborează proiectul de Regulament-cadru pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară;
- c) propune sau, după caz, avizează proiecte de protocoale ce se încheie cu autoritățile publice competente în scopul obținerii mijloacelor financiare necesare pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară;
- d) organizează Registrul național de asistență judiciară pe baza registrelor întocmite de barouri;
- e) organizează și coordonează metodologia de plată a onorariilor pentru asistența judiciară acordată;

Palatul de Justiție, București, Sector 5, Splaiul Independenței nr. 5, Cod poștal 050091

Tel: (+4) 021/316-0739; 316-0740; 313-4875; Fax: (+4) 021/313-4880;

E-mail: unbr@unbr.ro; Website: www.unbr.ro

U.N.B.R. este operator de date personale înregistrat sub nr.: 34779, 34781, 34782, 34783.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

- f) efectuează controlul asupra asistenței judiciare acordate;
- g) elaborează proiecte de acte normative în domeniul asistenței judiciare, pe care le propune Ministerului Justiției în vederea promovării;
- h) stabilește, împreună cu Ministerul Justiției, indicii statistici, ține evidența statistică a sistemului de asistență judiciară și analizează informațiile necesare pentru planificarea și coordonarea corectă a sistemului de asistență judiciară;
- i) colaborează cu Ministerul Justiției pentru buna funcționare și planificarea, inclusiv din punct de vedere bugetar, a sistemului de asistență judiciară;
- j) popularizează sistemul de asistență judiciară;
- k) stabilește formularistica utilizată de barouri pentru organizarea activității de asistență judiciară și extrajudiciară, în condițiile legii;
- l) reprezintă U.N.B.R. în domeniul asistenței judiciare, în cadrul colaborării internaționale în materie, în condițiile legii sau ale Statutului profesiei de avocat.”

Realizarea fiecărei dintre atribuțiile legale ale unui „organ cu activitate permanentă” organizat în cadrul U.N.B.R. impune cu prioritate o structură organizatorică a Departamentului de coordonare a asistenței judiciare.

B. CONSTATĂRI. DIRECȚII DE ACTIVITATE

1. De la intrarea în vigoare a Legii de completare și modificare a Legii nr. 51/1995 (decembrie 2010) până în prezent niciunul dintre vicepreședinții UNBR, care după Lege au coordonat activitatea Departamentului de coordonare a asistenței judiciare (direct sau prin delegare de atribuții) nu a inițiat o activitate propriu-zisă de organizare a activității departamentului, care, la nivelul U.N.B.R. are un statut juridic legal, spre deosebire de celelalte Departamente ale U.N.B.R., care sunt organizate prin Regulamentul de organizare și funcționare al U.N.B.R.!

2. Din evidențele aflate în arhiva U.N.B.R. rezultă că până în prezent s-au realizat – din punct de vedere organizatoric – următoarele:

- a) Prin Hotărârea nr. 419 din data de 27 septembrie 2008, Consiliul U.N.B.R. a adoptat Regulamentul - cadru pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară ale barourilor.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

b) Consfătuire de lucru a tuturor consilierilor, responsabili cu activitatea de asistență judiciară în barouri în zilele de 22 – 23 februarie 2013 la Cluj-Napoca. S-au discutat și s-au stabilit principiile asistenței judiciare:

Principiul 1 - Asistența judiciară urmărește să asigure exercitarea deplină și calificată a tuturor atributelor dreptului la apărare al beneficiarilor săi.

Principiul 2 - Asistența judiciară sau extrajudiciară este asigurată de avocații barourilor care formulează opțiuni în acest sens. Ea se exercită numai de avocații înscriși la SAJ.

Principiul 3 - Asistența judiciară este acordată numai în cazurile și condițiile stabilite limitativ de legislația profesiei de avocat în vigoare și de legile speciale cu respectarea următoarelor reguli:

(1) Principiul fundamental al repartizării cauzelor îl constituie echitatea distribuirii delegațiilor prin asigurarea unui echilibru numeric și valoric, al proceselor și onorariilor cuvenite avocatului care acordă asistență judiciară publică.

(2) În scopul realizării acestui principiu se au în vedere următoarele criterii:

- a) confraternitatea;
- b) nediscriminarea;
- c) imparțialitatea;
- d) echidistanța.

(3) Repartizarea cauzelor se face în funcție de complexitatea acestora raportată la specializarea, expertiza, vechimea în profesie și gradul de ocupare a avocatului.

Consiliul baroului este cel care are competența să aprecieze asupra aplicării regulilor enunțate mai sus.

Principiul 4 - Pentru asistența judiciară acordată avocatul desemnat are dreptul la onorariu stabilit în condițiile Legii nr. 51/1995 și Statutului profesiei de avocat.

Principiul 5 - Avocatul care acordă asistență judiciară nu are dreptul să primească de la client sau de la cel apărut niciun fel de remunerație sau alte mijloace de recompensă, nici chiar cu titlu de acoperire a cheltuielilor.

Principiul 6 - UNBR și Barourile asigură exercitarea corespunzătoare a asistenței judiciare.

Principiul 7 - Avocatul desemnat să acorde asistență judiciară este protejat de lege, supunându-se numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

S-a decis ca Regulamentul în vigoare, la data Consfătuirii, să nu fie schimbat pe termen scurt, îmbunătățirea lui să se facă numai acolo unde este cazul. Barourile pot amenda regulamentele lor, în funcție de specificul local, însă numai cu respectarea principiilor. S-a propus ca în ipoteza în care se constată că sunt necesare modificări și

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

îmbunătățiri ale Regulamentului să se facă propuneri iar propunerile să fie analizate de Departamentul de coordonare a asistenței judiciare;

b) S-a întocmit un Proiect de Regulament – cadru pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile serviciilor de asistență judiciară ale barourilor, elaborat de către Departamentul de Coordonare a Asistenței Judiciare al UNBR în luna iunie 2011 (Anexa 1). Acest Regulament nu a fost finalizat până în prezent.

c) A avut loc o Consfătuire de lucru a tuturor consilierilor din cadrul consiliilor barourilor, responsabili cu activitatea de asistență judiciară în barouri, în perioada 11-12 martie 2016, Roman, jud. Neamț. S-au alcătuit grupuri de lucru deschise cu termen de finalizare și transmitere către barouri a propunerilor de perfecționare a activității 5 mai 2016 și 15 mai 2016 s-a solicitat ca barourile să transmită punctele de vedere:

- Completarea Protocolului privind stabilirea onorariilor convenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență judiciară în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală cu prevederi privind remunerația, atribuțiile, modalitatea și momentul plății curatorului special;

- Reglementare unitară a procedurii de decontare a onorariilor, cum ar fi: eliminarea din cuprinsul art. 9, Protocol a tezei finale; eliminarea sintagmei „organul judiciar care a dispus plata onorariului” și înlocuirea cu sintagma „referatul va fi semnat de organul judiciar în fața căruia s-a efectuat apararea” din art. 9 alin. 1, Protocol; inserarea în cuprinsul art. 9 pct.5, Protocol a sintagmei „Ministerul Justiției **se obligă** să plătească sumele solicitate de Tribunale sau Curți de Apel după caz în luna curentă, iar Tribunalele sau Curțile de apel **sunt obligate sa deconteze referatele** în perioada 24-30/31 a lunii”; eliminarea din cuprinsul art. 9 alin.2, Protocol a sintagmei „până în data de 7 a lunii imediat umatoare confirmării” și înlocuirea cu „până la data de 7 a lunii în curs”.

d) S-au comunicat următoarele puncte de vedere:

- Baroul Mureș – plata remunerației poate fi făcută și prin remitere directă avocatului desemnat ca și curator;

- Baroul Ilfov a fost de acord cu introducerea în Protocol a aspectelor semnalate prin cele două proiecte;

- Baroul Olt (adresa nr. 388/10.05.2015) – propunere completare art.5, alin. 1, lit. d din Protocol;

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

- Baroul Brăila prin av. Iuliana Huluba, Consilier Coordonator SAJ - nu se impun eliminarea prevederilor din art. 9, Protocol; semnarea referatului este o obligație a organului care a dispus plata;

- Baroul Covasna a fost de acord cu proiectele transmise;

- Baroul Botoșani a fost de acord cu proiectele transmise;

- Baroul Vrancea – introducerea în Protocol a unui articol care să reglementeze instituția avocatului curator;

- Baroul Argeș – nu poate fi eliminat nimic din art. 9, teza finală din Protocol;

- Baroul Satu Mare – propuneri de modificare Protocol;

- Baroul Hunedoara – s-au formulat amendamente;

- Baroul Dolj – s-au formulat amendamente;

- Baroul Alba a fost acord proiectele transmise;

- Punct de vedere Baroul Prahova – s-au formulat amendamente;

- Punct de vedere Baroul Dâmbovița – s-au formulat amendamente;

- Punct de vedere Baroul Călărași – s-au formulat amendamente.

e) S-au transmis modele de Regulament de organizare și funcționare a Serviciului de Asistență Juridică (Baroul Brașov, Baroul Cluj, Baroul Mureș și Baroul Vrancea); model Protocol Barou și Instanțe (Baroul Prahova) și un program informatic de gestiune (Baroului Mureș).

f) S-a procedat la centralizare a disfuncționalităților ce s-au sesizat în aplicarea Protocolul privind stabilirea onorariilor convenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență judiciară în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală încheiat cu Ministerul Justiției. Și la acest moment barourile membre U.N.B.R. se confruntă cu probleme, care țin de nerespectarea Protocolului.

g) În materia penală ar trebui analizat și stabilit unitar regimul asistenței la măsurile preventive.

Există practici diverse:

Unele instanțe de judecată au impus ca avocatul desemnat pentru fond (camera preliminară și judecată) să acorde asistență juridică pentru toate măsurile preventive din această fază procesuală. Aceeași soluție, a fost adoptată și pentru căile de atac. În fiecare caz remunerația este unică.

Singurele măsuri care se plătesc separat (atât la fond cât și în contestație) sunt cele din faza urmăririi penale.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

În alte cazuri, s-a optat pentru desemnarea aceluiași avocat atât pentru camera preliminară cât și pentru judecată, urmând ca acesta să acopere, în aceleași sume, și măsurile preventive discutate în aceste faze procesuale.

Subzistă problemele privind convocarea avocatului la termenul de verificare a legalității (camera preliminară) și în faza de urmarire penală. Nu se respectă un termen rezonabil, înștiintarea făcându-se chiar în ziua în care se efectuează actul procedural. Se creează astfel o tulburare în bunul mers al activității avocatului dar și o pagubă patrimonială. Sunt frecvente cazurile în care prestația se efectuează cu alți avocați, iar pentru cel deja desemnat se aplică amenda.

h) Cele mai mari probleme au fost înregistrate la instituția curatelei. Sub pretextul că nu există o reglementare corespunzătoare, se constată abuzuri și remunerarea neunitară cu consecința unor servicii neremunerate sau remunerate necorespunzător.

Deși s-a solicitat, în acord cu Ministerul Justiției, generalizarea practicii ca cuantumul remunerației curatorului să fie preluat prin asemănare cu ajutorul public judiciar, aceste practici nu sunt respectate întotdeauna. Sunt situații în care sunt acordate remunerații derizorii.

Au fost și situații în care curatorul a fost solicitat la instanțe din alte județe ca urmare a declinării de competențe și tot în urma unor sesizări din partea barourilor au fost desemnați avocați din barourile corespunzătoare noii instanțe.

Sunt cazuri în care avocații au fost convocați înainte ca onorariul să fie achitat, și ulterior, când se constata neachitarea acestuia, se dispunea suspendarea cauzei fără ca avocatului să i se plătescă vreo sumă de bani pentru studiu și prezentare.

S-a solicitat instanțelor ca avocatul să fie convocat doar după ce se face dovada stabilirii unei remunerații corespunzătoare, juste.

Sunt și situații în care instanțele obligă părțile la plata remunerațiilor prin hotărâri, punând avocatul în situația de a proceda la executarea silită sau de a rămâne fără remunerare, în cazul în care persoanele sunt insolvabile sau citate prin publicitate.

Unele instanțe nu acceptă să stabilească obligația de plată a remunerației în sarcina părților pentru care există interes în judecată, cu motivarea că serviciul este prestat în favoarea părții adverse și obligația este stabilită prin hotărâre în sarcina beneficiarului, iar curatorul nu are decât să-l execute silit (!).

Este cazul să fie instituită o modalitate coerentă de plată întrucât de foarte multe ori avocații au rămas fără remunerații pentru munca prestată, descurajându-se înscrierea pe listele de curatori ale Barourilor.

Dificultăți majore există în raporturile cu unitățile de parchet, preponderent la cele care funcționează pe lângă judecătoria.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

C. MĂSURI PROPUSE

1. Redactarea, transmiterea, dezbaterea de barouri și aprobarea unui Regulament cadru adecvat realităților anului 2016 și în perspectivă.

2. Realizarea unui grup de lucru împreună cu CSM, Ministerul Justiției și Ministerul Public pentru asigurarea unei practici unitare de aplicare a Protocolului privind onorariile pentru remunerarea avocaților;

3. Clarificarea problematicii calificării avocatului din oficiu ca exercitând o activitate independentă din punct de vedere fiscal, atunci când prestează activități avocațiale la asistență judiciară;

4. Plata din fondurile publice a pregătirii profesionale pentru avocații care sunt înscriși la asistență judiciară;

5. Clarificarea regimului TVA pentru veniturile aferente prestațiilor avocațiale din cadrul asistenței judiciare sau în calitate de „curator”;

6. Modificarea O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judicare de timbru în partea relativă „curatela specială”;

7. Exercițarea controlului prevăzut de lege de către Vicepreședinte, Decan și doi consilieri U.N.B.R. care să exercite activități de control privind asistența judiciară acordată în cadrul barourilor, conform dispozițiilor art. 77, lit. f) din Legea 51/1995.

D. ELABORAREA DE NORME METODOLOGICE ALE DEPARTAMENTULUI. REALIZĂRI. PROPUNERI

I. Prin adresa nr. 2086/C/18.02.2016 Consiliul Baroului București solicita analizarea și aprecierea asupra emiterii unor norme metodologice cu privire la cererile de înscriere în Registrul de Asistență Judiciară a unor avocați fără formă de exercitare, avocați pensionari sau avocați care nu au depus asigurarea de răspundere profesională.

Palatul de Justiție, București, Sector 5, Splaiul Independenței nr. 5, Cod poștal 050091

Tel: (+4) 021/316-0739; 316-0740; 313-4875; Fax: (+4) 021/313-4880;

E-mail: unbr@unbr.ro; Website: www.unbr.ro

U.N.B.R. este operator de date personale înregistrat sub nr.: 34779, 34781, 34782, 34783.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

Conform dispozițiilor din Legea nr. 51/1995 republicată și modificată, Statutul profesiei de avocat și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului de Asistență Judiciară al Baroului București aprobat prin H.C.B.B. nr. 005/27.01.2009, rezultă următoarele:

1. avocați fără formă de exercitare – conform prevederilor Legii nr. 51/1995, art. 5 alin. (1) „Formele de exercitare a profesiei de avocat sunt: cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți profesionale cu răspundere limitată” și art. 24. alin. (1) „Baroul are obligația să întocmească anual tabloul avocaților definitivi și stagiați în ordine alfabetică, cu menționarea numelui, prenumelui, titlului științific, datei înscrierii în barou, sediului profesional, formei de exercitare a profesiei și a instanțelor la care au dreptul să pună concluzii.”

2. avocați pensionari – conform dispozițiilor art. 230, alin. (3) din Statutul profesiei de avocat „Avocații pensionari care continuă activitatea nu se pot înscrie în registrul de asistență judiciară.”

3. avocați care nu au depus asigurarea de răspundere profesională – conform art. 62 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului de Asistență Judiciară al Baroului București aprobat prin H.C.B.B. nr. 005/27.01.2009 „Avocații au obligația să fie asigurați pentru răspundere profesională și să depună periodic la dosarul profesional o copie a asigurării încheiate sau a înnoirii acesteia, în condițiile prevăzute în Statutul profesiei de avocat”, art. 231 din Statul profesiei de avocat alin.(1) „Avocatul are obligația să se asigure pentru răspunderea profesională, în temeiul art. 42 din Lege” și alin. (7) „Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul articol atrage neînscrierea în tabloul anual al avocaților cu drept de exercitare a profesiei.”

S-a stabilit că înscrierea avocaților în Registrul de Asistență Judiciară se face conform dispozițiilor art. 80 Legii nr. 51/1995 și a dispozițiilor art. 161 din Statul profesiei de avocat ulterior declarării formei de exercitare a profesiei și depunerii asigurării de răspundere profesională, s-a transmis adresă de răspuns Baroului București. Norma metodologică nr. 1/2016, emisă de Departamentul de coordonare a asistenței judiciare – U.N.B.R.

II. Prin cererea nr. 22-DCAJ/12.04.2016 domnul consilier CP, av. Ioan Ioanovici, a solicitat clarificarea plății în numerar a onorariilor furnizate din fondurile Ministerului Justiției către avocați în raport de dispozițiile art. 3, alin. (1), lit. c din Legea nr. 70/2015, în limita unui plafon de 10.000 lei/zi.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

S-a emis Norma metodologică nr. 2/2016, potrivit căreia în raport de art. 83, alin. (1) din Legea 51/1995, cu privire la - „plata onorariului pentru asistența judiciară acordată se face lunar prin virament bancar, pe baza documentelor pentru decontare prevăzute la art. 82 alin. (2), avizate de consiliul baroului”, deoarece plata se face prin virament bancar în contul avocatului nu se aplică limita impusă prin Legea 70/2015.

Vicepreședinte

Coordonator DCAJ

Av. Dr. Petruț CIOBANU

I.N/1EX.

Palatul de Justiție, București, Sector 5, Splaiul Independenței nr. 5, Cod poștal 050091

Tel: (+4) 021/316-0739; 316-0740; 313-4875; Fax: (+4) 021/313-4880;

E-mail: unbr@unbr.ro; Website: www.unbr.ro

U.N.B.R. este operator de date personale înregistrat sub nr.: 34779, 34781, 34782, 34783.